

SZCZEGÓLNE PARTNERSTWO

RYS HISTORYCZNY
WSPÓŁPRACY NAUKOWEJ
MIĘDZY
UNIWERSYTETEM STRATHCLYDE
|
POLITECHNIKĄ ŁÓDZKĄ
1967–1987

DI-234/87

SZCZEGÓLNE PARTNERSTWO

Pryncypał Graham Hills

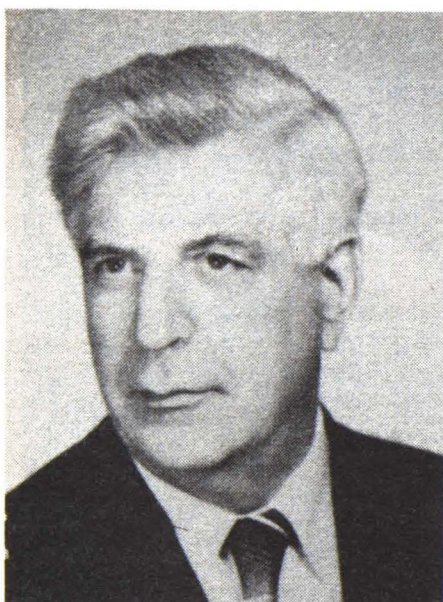
Tytuł broszury - Szczególne partnerstwo - wydaje mi się wysoce odpowiedni. Nie jest rzeczą powszednią, kiedy dwie Uczelnie odległe o tysiące kilometrów mają sposobność obchodzić dwudziestolecie owocnej współpracy. Rzadko spotyka się taką współpracę jak nasza.

Broszura ta jest wydawana równocześnie po polsku i angielsku. W dniu 16 kwietnia, podczas naszych uroczystości rocznicowych, zamierzamy nawiązać do rocznicy naszej współpracy z Politechniką Łódzką w czasie uroczystości nadania tytułów naukowych w Katedrze w Glasgow. Rektor Kroh poinformował mnie, że Politechnika Łódzka obchodzić będzie naszą wspólną rocznicę w dniu 23 maja podczas uroczystości związanych z rocznicą powstania Uczelni. Stąd wydaje się, że „partnerstwo” najlepiej określa charakter naszych kontaktów.

Pragnę gorąco podziękować wszystkim wybitnym osobom, które wyraziły zgodę na przekazanie listów gratulacyjnych do naszej broszury. Realizacja takiej umowy jak nasza byłaby niemożliwa bez współpracy i zachęty ze strony obydwu naszych Ministerstw, Ambasad, Konsulatów oraz British Council. Pragniemy wyrazić nasze gorące podziękowanie za ich poparcie.

Jak zauważa autor broszury Łódź i Glasgow mają wiele wspólnego. Obydwa miasta zasłużyły na to, by z optymizmem patrzeć w przyszłość. My w Uniwersytecie Strathclyde podzielamy to przekonanie i nadal będziemy czynić wszystko, aby zapewnić warunki do dalszego pomyślnego rozwoju naszych stosunków z Politechniką Łódzką.

Graham Hills

Rektor Jerzy Kroh

Zapoczątkowana w 1967 roku bezpośrednia współpraca między PŁ a Uniwersytetem Strathclyde była i jest dla nas źródłem ogromnej satysfakcji.

Od skromnych początków rozwinęła się ona do dzisiejszej postaci, obejmującej m.in. seminaria „5 x 5”, wspólne doktoraty, czy coroczne kursy języka angielskiego dla pracowników PŁ w Konopnicy.

Szeroko wykorzystujemy możliwość prowadzenia wspólnych prac badawczych, jak również z wielką obopólną życzliwością konsultujemy wszystkie sprawy stanowiące przedmiot naszych zainteresowań.

Co jednak najważniejsze, współpraca nasza jest nasycona serdecznością, głębią i trwałą przyjaźnią, pełnym zrozumieniem wzajemnych potrzeb.

Jestem przekonany, że w oparciu o taki fundament będzie się ona nadal rozwijać i przybierać coraz bardziej różnorodne formy, wzbogacając w istotny sposób życie obydwu Uczelni.

Jerzy Kroh

RYS HISTORYCZNY

Pierwsza umowa o bezpośredniej współpracy między Politechniką Łódzką i Uniwersytetem Strathclyde została podpisana w 1967 roku w wyniku wizyty, jaką rok wcześniej złożył w Polsce ówczesny Pryncypał Uniwersytetu Strathclyde dr (później Sir) Samuel Curran. Odwiedzając polskie placówki naukowe dr Curran z małżonką złożyli również jednodniową wizytę w Łodzi,

gólnie corocznych seminariów „5 x 5”. Forma ta została zainspirowana przez Pryncypała Grahama Hillsa, który objął to stanowisko po Sir Samuelu Curranie w 1980 r.

Poza wymianą osobową i nowowprowadzoną formą seminariów „5 x 5”, do rozwoju współpracy między obu Uczelniami przyczyniły się znacznie dwa inne jej elementy, a mianowicie wspólne prowadzenie doktoratów

Podpisanie pierwszej umowy o współpracy przez Rektora Wernera i Pryncypała Curranie.

gdzie poznali Rektora Politechniki Łódzkiej prof. Jerzego Wernera. Spotkanie to zapoczątkowało długoletnią przyjaźń między obu Rektorami, która została przerwana przedwczesną śmiercią prof. Wernera w 1977 roku.

Pierwotnie umowa o współpracy przewidywała roczną wymianę 2-3 osób na okres dwóch tygodni oraz 1-2 osób na 3-6 miesięczne staże naukowe. W okresie największego rozkwitu współpracy (lata 1977-1982) limit wymiany osobowej osiągnął czternaście osobomiesięcy rocznie. Z okazji podpisania trzeciej umowy o współpracy postanowiono nieznacznie zmniejszyć wielkość limitu wymiany zwiększając jednocześnie jej efektywność poprzez wprowadzenie nowych form współpracy, a szcze-

Widok Politechniki Łódzkiej

oraz coroczny letni kurs języka angielskiego w Konopnicy. Od 1980 roku obiecujący młodzi polscy naukowcy odbywają roczne staże doktoranckie w Uniwersytecie Strathclyde. Do tej pory trzech z nich uzyskało stopień doktorski w tej Uczelni. Pełna lista doktorantów podana jest w załączniku.

Tradycyjnie już od roku 1979 odbywa się corocznie kurs języka angielskiego prowadzony przez pracowników Uniwersytetu Strathclyde w Domu Pracy Twórczej Politechniki Łódzkiej w Konopnicy. Jest on przeznaczony dla tych pracowników Politechniki, którzy udają się w najbliższym czasie do Glasgow. Kursy te stały się tak popularne, że ilość chętnych jest zawsze większa od ilości miejsc.

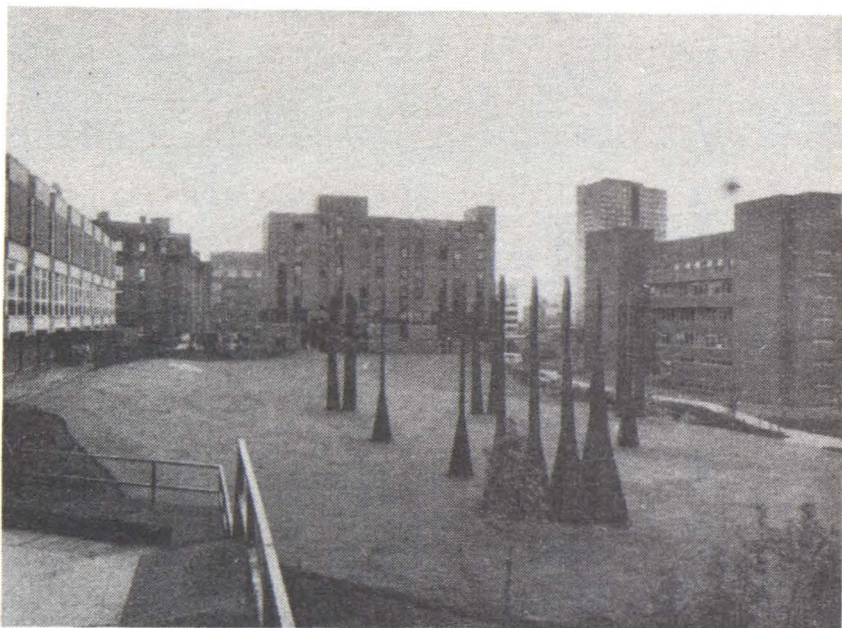
Seminaria „5 x 5” również zasługują na dłuższą wzmiankę. Co roku w jednej z Uczelni spotyka się po pięciu naukowców z obu stron prezentując na tygodniowym seminarium wyniki swych prac i uczestnicząc w dyskusji na temat wspólnych zainteresowań (w zamysle mają to być najbardziej aktualne problemy nauki). Pod koniec seminarium jest ustalany termin spotkania w roku następnym, tym razem w drugiej Uczelni, podczas którego następuje wymiana poglądów i opracowywane są wnioski końcowe z dyskusji. Taki model spotkań zapewnia prowadzenie wspólnych badań w zakresie współczesnych problemów badawczych, co jest istotnym składnikiem jakiegokolwiek dwustronnej współpracy naukowej. Dotychczasowe seminaria dotyczyły następujących dziedzin nauki: mechaniki, inżynierii elek-

Ratusz w Glasgow

Pierwszy Wykład Polski; 18.10.1984. Przyjęcie w Collins Gallery. Od lewej Academic Registrar, pan Ronald Crawford, Konsul Generalny Byszewski, Rektor PŁ prof. Jerzy Kroh, Jego Ekselencje Ambasador PRL Stefan Stanisławski, prof. Aleksander Gieysztor, były Prezes PAN-u, Dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie, pan Jan Stepek, Pryncypał US dr Graham Hills. Wykład pt. „Odbudowa Zamku Królewskiego w Warszawie” wygłosił prof. Gieysztor.

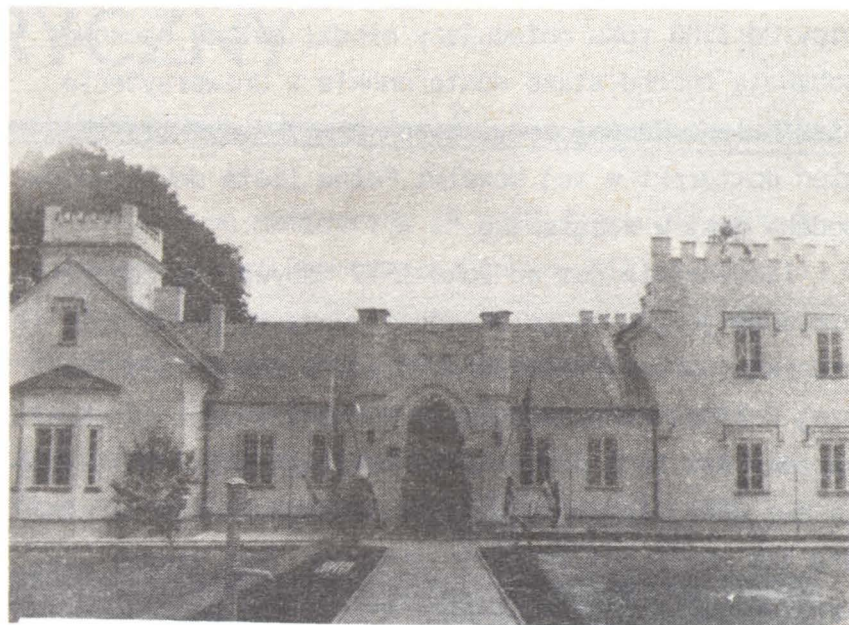
Widok części Uniwersytetu Strathclyde

trycznej, elektroniki, biotechnologii, są planowane również następne w innych tematach. O powodzeniu tego przedsięwzięcia świadczy fakt, że ostatnie z przeprowadzonych seminariów były częściowo finansowane przez British Council w Warszawie.

Współpraca nasza nie dotyczy tylko sfery naukowej. Bez wątpienia bardzo istotną rolę w rozwoju naszych stosunków odgrywają więzi kulturalne i międzyludzkie, które wynikły z formalnej wymiany osobowej. Tak więc Szkocko-Polskie Towarzystwo Kulturalne istniejące w Glasgow, utworzone w roku 1965, zainspirowało powstanie w Politechnice Łódzkiej Towarzystwa Polsko-Szkockiego w 1983 roku. Towarzystwo zaprasza pracowników Uniwersytetu Strathclyde odwiedzających Łódź do wygłoszenia prelekcji dotyczących Szkocji. Zakres tematyczny tych prezentacji jest bardzo szeroki, sięgając od poezji Burnsa do produkcji szkockiej whisky.

Przyjazd ciężarówki do Łodzi

Konopnica

Ross Priory

Wydaje się jednak, że nasza współpraca jest najbardziej widoczna w osobistych kontaktach między ludźmi. Zimą 1982 roku w okresie wprowadzenia stanu wojennego w Polsce i kryzysu gospodarczego, pracownicy Uniwersytetu Strathclyde z ogromnym zapałem odpowiedzieli na apel Pryncypała Hillsa i Pana Crawforda. Żywność, leki oraz najbardziej poszukiwane artykuły pierwszej potrzeby o łącznej wartości blisko 5000 funtów zostały przywiezione do Łodzi ciężarówką prowadzoną przez osobistego kierowcę Pryncypała, Pana Franka Mungalla, oraz Pana Ronalda Crawforda. Zostali oni serdecznie powitani w Łodzi, a dary zostały przekazane najbardziej potrzebującym: emerytom i dzieciom. Pięć lat później Rektor Jerzy Kroh powrócił do tej sprawy w swym przemówieniu powitalnym zapewniając, że takiej samej reakcji można by oczekiwać także w Politechnice Łódzkiej, gdyby sytuacja się odwróciła.

Dwadzieścia lat to okres długi jak na braterską przyjaźń, lecz stosunkowo krótki w życiu Uczelni. Jakie były przyczyny tego, że umowa między Politechniką Łódzką i Uniwersytetem Strathclyde, o powodzeniu której wielu wątpiło, wytrzymała próbę czasu? Można by ich wymienić wiele. Przede wszystkim, Polacy i Szko-

ci są narodami, które mają wiele wspólnego: śmieją się i płaczą z tych samych powodów, a ich drogi często zbiegały się w różnych momentach historii. Nawet dziś powiązania te są widoczne. W Szkocji mieszka wielu Polaków, zaś w Polsce do tej pory można znaleźć wiele śladów pozostawionych przez emigrantów szkockich. Poza tym Glasgow (730 tys. mieszkańców) i Łódź (848 tys. mieszkańców) są miastami przemysłowymi i odczuwają skutki industrializacji, lecz jednocześnie z wiarą i optymizmem patrzą w nadchodzącą przyszłość.

Kończąc te rozważania należy jednak podkreślić, że współpraca taka jak nasza rozluźniłaby się, gdyby nie wola ludzi, którzy ją prowadzą. Aby wymiana osiągnęła poziom, jaki teraz reprezentuje, potrzeba było wiele energii, pracy i zaangażowania przez te dwadzieścia lat. I to właśnie jest sekret jej powodzenia. Pieniądze, dobre chęci, czy deklaracje ustne lub pisemne nie dałyby tyle. Mając gwarancję, że to zaangażowanie będzie trwałe, można śmiało patrzeć w przyszłość współpracy Uniwersytetu Strathclyde i Politechniki Łódzkiej.

Korzystając z istniejącej więzi z Polską, Uniwersytet Strathclyde rozpoczął w 1984 roku organizowanie corocznych otwartych wykładów znanych pod nazwą Wykładów Polskich. Impreza ta, będąca pomysłem Pana Ronalda Crawforda, jest popierana przez British Coun-

Prof. Czesław Strumiłło (ówczesny prezes Towarzystwa Polsko-Szkockiego przy PŁ) wita Johna Morgana (ówczesnego Ambasadora Brytyjskiego) podczas Jego wizyty w Łodzi.

cil i stała się obecnie ważnym wydarzeniem w kalendarzu kulturalnym Glasgow. Co roku też gromadzi licznych słuchaczy. Lista dotychczasowych prelegentów jest podana w załączniku.

Podpisanie trzeciego porozumienia o współpracy w maju 1982 roku

LISTY GRATULACYJNE

Jego Wysokość Kenneth Baker, Członek Parlamentu,
Sekretarz Stanu ds. Edukacji

Jestem zaszczycony będąc choć w tak skromny sposób związany z Waszymi uroczystościami. Podzielam uczucia wyrażone przez Dyrektora Generalnego British Council i ambasadora brytyjskiego w Polsce.

Napawa optymizmem fakt, że wymiany tego typu mogą istnieć i rozwijać się w naszym, pełnym konfliktów, świecie. Istnienie tak długotrwałej współpracy między naszymi Uczelniami może mieć na celu jedynie dobro ludzkości. Wasza współpraca jest jednym z najlepszych tego dowodów.

Mam nadzieję, że w ciągu następnego dwudziestolecia Wasza współpraca i przyjaźń będą się nadal rozwijać i umacniać.

Prof. dr hab. Benon Miśkiewicz, Minister Nauki,
Szkolnictwa Wyższego i Techniki w Polsce

Mam zaszczyt i przyjemność przekazać najserdeczniejsze gratulacje i pozdrowienia władzom obu Uczelni i społeczności studenckiej z okazji XX rocznicy podpisania Porozumienia o Bezpośredniej Współpracy Naukowej.

Współpraca naukowa między PRL a Wielką Brytanią ma wieloletnie tradycje i szeroki zasięg. Prowadzona jest w wielu płaszczyznach i formach obejmując prawie wszystkie dziedziny nauki, tak humanistyczne jak i ścisłe. Realizowana jest w oparciu o Konwencję między Rządem PRL a Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Północnej Irlandii o Współpracy w Dziedzinie Kultury, Oświaty i Nauki, podpisaną w Londynie 7 listopada 1978 r. oraz w oparciu o porozumienia o bezpośredniej współpracy szkół wyższych PRL i Wielkiej Brytanii, a także w formie osobistych kontaktów uczonych obu naszych krajów.

Wysoko oceniamy rezultaty i korzyści płynące ze współpracy bezpośredniej szkół wyższych PRL i Wielkiej Brytanii. Istotnymi osiągnięciami na tym polu mogą pochwalić się właśnie PŁ i Strathclyde University. Pozytywna ocena tej współpracy znana jest w Ministerstwie i będziemy popierać wszelkie inicjatywy zmierzające do rozszerzenia i wzbogacenia tak pięknie prowadzonej od 20 lat współpracy.

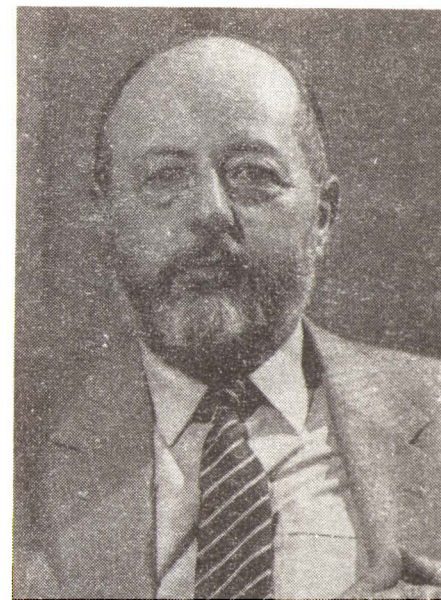
Kończąc ten krótki adres okolicznościowy proszę przyjąć życzenia dalszych, jeszcze większych sukcesów w Waszej działalności naukowej, która wnosi swój znaczący wkład nie tylko w rozwój nauki, sprzyja również zbliżeniu między narodami, co z kolei jest ważnym czynnikiem w umacnianiu pokoju na świecie.

Brian L. Barder, Ambasador Jej Brytyjskiej
Królewskiej Mości w Polsce

Miło mi przekazać Uniwersytetowi Strathclyde i Politechnice Łódzkiej pozdrowienia z okazji 20-lecia istnienia Waszej umowy o bezpośredniej współpracy.

Współpraca Wasza jest zjawiskiem szczególnym; określają ją nie tylko osobiste przyjaźnie wynikłe ze wspólnego prowadzenia badań, lecz również inwencja, z jaką Wasze wzajemne stosunki osiągnęły nowe ciekawe formy. Kursy języka angielskiego dla pracowników Politechniki, coroczne Wykłady Polskie w Strathclyde, zaingerowane w 1984 roku, honorowe doktoraty przyznawane przez obie Uczelnie, czy program zbiórki czasopism naukowych i medycznych w Szkocji w celu wysłania ich do Polski - wszystko to świadczy o wzajemnym bezinteresownym zaangażowaniu. Życzę Wam dalszego owocnego rozwoju Waszej współpracy.

Brian Barder

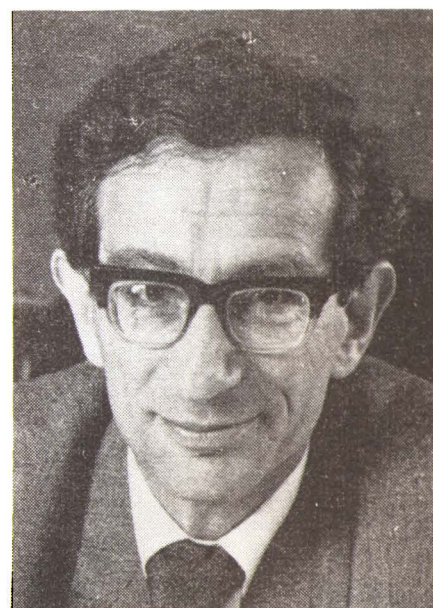
Sir John Burgh, Dyrektor Generalny British Council

Ogromnie się cieszę, że British Council mogło w skromny sposób przyczynić się do rozwoju współpracy między Waszymi Uczelniami. Fundusze, które przeznaczyliśmy na finansowanie tej współpracy pochodzą głównie z naszego „budżetu helsińskiego”, ustanowionego dla finansowania bezpośrednich kontaktów między instytucjami w duchu Aktu Końcowego KBWE.

Wszystkie nasze kontakty z Polską wynikające z układu helsińskiego są bardzo cenne, lecz współpraca między Uniwersytetem Strathclyde i Politechniką Łódzką szczególnie wartościowa. Przez te wszystkie lata z satysfakcją obserwowaliśmy jej rozwój. Niewielkie środki, jakimi dysponujecie, zostały optymalnie wykorzystane budząc ogromny entuzjazm. Nie miałoby to miejsca, gdyby nie zaangażowanie wielu ludzi w obu Uczelniach. Szczególnie miło nam zauważyć, że współpraca Wasza dotyczy nie tylko prac badawczych, lecz rozwinęła się w innych kierunkach, takich jak organizowanie wystaw, kursów języka angielskiego, czy zapoznanie się z kulturą celtycką.

British Council w skromnym stopniu przyczyniło się do realizacji wielu z tych przedsięwzięć. Życzę dalszego pomyślnego rozwoju Waszej współpracy.

John Burgh

Prof. Mieczysław Serwiński, Przewodniczący
Rady Narodowej Miasta Łodzi

W imieniu Rady Narodowej miasta Łodzi i swoim własnym mam zaszczyt i przyjemność przekazać serdeczne gratulacje z okazji dwudziestej rocznicy podpisania umowy o bezpośredniej współpracy między Uniwersytetem Strathclyde a Politechniką Łódzką.

Jako profesor i były rektor Politechniki Łódzkiej z dużym zadowoleniem śledzę rozwój tej współpracy. Wyrażam przekonanie, że w przyszłości wzajemna przyjaźń między pracownikami obu Uczelni pozwoli na dalsze zbliżenie i na współpracę obu naszych miast: Łodzi i Glasgow.

Życzę obu Uczelniom dalszej owocnej współpracy. Życzę również coraz szerszej współpracy między miastem Łódź i miastem Glasgow.

Robert Gray, Lord Provost miasta Glasgow

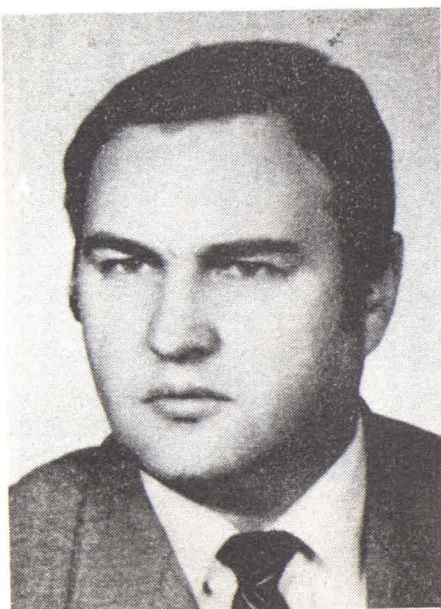
Pragnę gorąco pozdrowić Uniwersytet Strathclyde i Politechnikę Łódzką z okazji tej ważnej dla Was rocznicy.

Od czasu podpisania Waszej umowy dwadzieścia lat temu zaszło zarówno w Szkocji, jak i w Polsce wiele zmian, które przyczyniły się do rozwoju i umocnienia Waszych więzów.

Co najważniejsze, umowa Wasza z powodzeniem podtrzymuje bliskie i ważne więzy międzyludzkie, kulturalne i naukowe, które muszą w pozytywny sposób oddziaływać na postawy studentów obu krajów.

Umowa Wasza, słusznie uznana za jeden z najbardziej szerokich programów wymiany naukowej między Uczelniami brytyjskimi i polskimi, zasługuje na zachętę i poparcie.

W związku z tym czuję się zaszczycony i z przyjemnością pragnę przekazać w imieniu mieszkańców Glasgow życzenia stałego rozwoju i powodzenia Waszej współpracy wszystkim osobom związanym z tą umową.

Jarosław Pietrzyk, Prezydent miasta Łodzi

Jest mi bardzo przyjemnie przekazać gratulacje dla Uniwersytetu Strathclyde i Politechniki Łódzkiej w związku z 20-tą rocznicą podpisania umowy o bezpośredniej współpracy.

Urząd Miasta Łodzi z dużym zadowoleniem śledzi owocny rozwój tej współpracy. Dzięki niej Łódź zyskała już wielu przyjaciół w Szkocji.

Proszę przyjąć Magnificencjo Rektorze moje serdeczne życzenia dalszego, pomyślnego rozwoju współpracy Politechniki Łódzkiej z Uniwersytetem Strathclyde w Glasgow.

Radny James Jennings

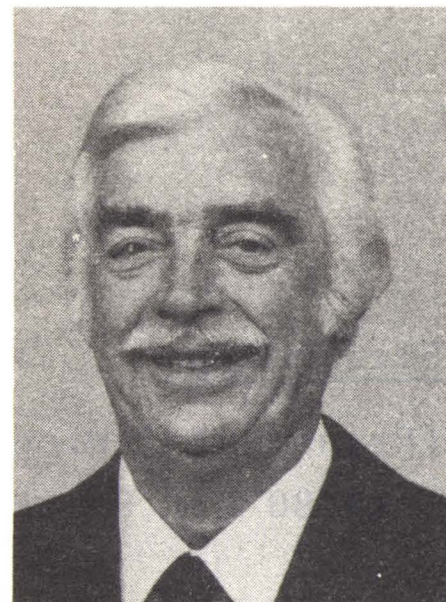
Przewodniczący Rady Regionalnej Strathclyde

W imieniu Rady Regionalnej jest mi niezmiernie miło przekazać gratulacje Uniwersytetowi Strathclyde i Politechnice Łódzkiej z okazji dwudziestej rocznicy podpisania umowy o bezpośredniej współpracy.

Mieszkańcy regionu Strathclyde od dawna mają bliskie powiązania z Polską poprzez Polonię zamieszkałą w naszym regionie. Umowa Wasza przyczyniła się znacznie do umocnienia tych więzi z korzyścią zarówno dla Szkocji, jak i Polski.

Choć każda umowa między dwiema Uczelniami posiada przede wszystkim charakter naukowy, Wasza współpraca umożliwiła rozwój więzi handlowych, międzyludzkich i kulturalnych. Mieszkańcy naszego regionu pragną je utrzymać i rozwijać, wykorzystując wszystkie możliwości wynikające z wymiany osobowej między obu Uczelniami.

Mam przyjemność jako Przewodniczący Rady Regionalnej Strathclyde przekazać wszystkim, którzy z obu stron zajmują się współpracą, życzenia powodzenia w dalszym rozwoju Waszej współpracy i sukcesu dla tej cennej inicjatywy.

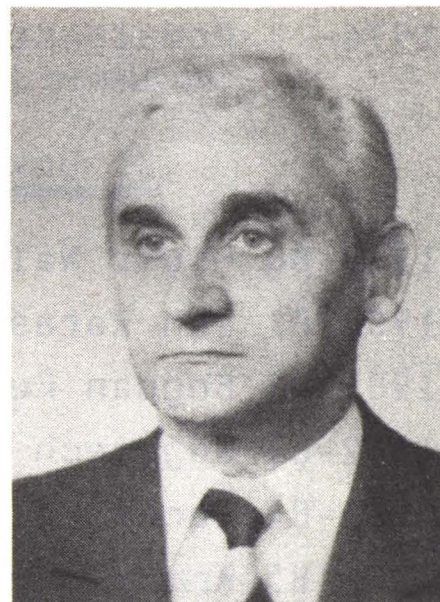
Karol Rodek, Konsul Generalny PRL,
Minister Pełnomocny

Przyjacielska i niezwykle udana współpraca między Uniwersytetem Strathclyde i Politechniką Łódzką stanowi ważny element w bogatej kronice stosunków polsko-szkockich. Obchodzimy dzisiaj dwudziestą rocznicę tej współpracy. Przez te dwadzieścia lat obie Uczelnie osiągnęły duże uznanie w kołach naukowych i powodzenie w pracy naukowej. Miło nam stwierdzić, że w tym czasie rozwinęła się niezwykle cenna wymiana między naukowcami obu Uczelni, która znacznie przyczyniła się do rozwoju tradycyjnej przyjaźni i wzajemnego zrozumienia między naszymi krajami.

Szczególne wzmianki należą się tutaj nieprzerwanemu zaangażowaniu Polonii szkockiej, a szczególnie pracy Pana Zbigniewa Pachofskiego z Glasgow, członka społeczności polskiej w Szkocji.

Na podstawie postanowień polsko-brytyjskiej Konwencji Konsularnej, konsulowie PRL mają zaszczyt i sposobność popierać wysiłki nad realizacją szlachetnych celów tej współpracy.

Z tego powodu z okazji tej ważnej rocznicy chciałbym skierować w imieniu własnym oraz w imieniu wszystkich moich poprzedników do dr Grahama Hillsa, Pryncypała i Wicekanclerza Uniwersytetu Strathclyde i prof. Jerzego Kroh, Rektora Politechniki Łódzkiej najserdeczniejsze gratulacje. Chciałbym życzyć obu Uczelniom dalszego pomyślnego rozwoju współpracy naukowej oraz dalszych postępów w przyjaźni i współpracy polsko-szkockiej.

Z A Ł A C Z N I K1. Władze UczelniStrathclyde

(Pryncypał i Wicekanclerz)

1964-80 Sir Samuel Curran

1980- Dr Graham Hills

Łódź

(Rektor)

1967-68 Prof. Jerzy Werner

1968-75 Prof. Mieczysław Serwiński

1975-81 Prof. Edward Galas

1981- Prof. Jerzy Kroh

Kierownictwo nad umową z ramienia

Rektora sprawowali:

1978-84 Prof. Zdzisław Kembłowski

1984- Prof. Cezary Szczepaniak

2. Pełnomocnicy z ramienia Rektora

1967-76 Pani Flora Kennedy

1967-77 Prof. Michał Jabłoński

1977-81 Prof. Czesław Strumiłło

1976- Ronald Crawford
(Academic Registrar)

1981- Prof. Janusz Turowski

3. Doktoranci z Pł przebywający w Strathclyde

1979-80 Piotr Walczak (biotechnologia) - stopień doktorski w 1982 roku,

1980-81 Jan Zaraś (mechanika) - stopień doktorski w 1983 roku,

1981-82 Bogdan Furmaniak (elektronika),

1982-83 Wojciech Klonowicz (mechanika) - stopień doktorski w 1986 roku,

1983-84 Jacek Polak (biotechnologia),

1984-85 Krzysztof Królikowski (technol. produkcji),

1985-86 Krzysztof Wojciechowski (chemia teoret. i stosow.),

1986-87 Jacek Banasiak (matematyka).

4. Prelegenci Wykładów Polskich

1984 Prof. Aleksander Gieysztor (Dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie),

1985 Prof. Jerzy Kroh (Rektor Politechniki Łódzkiej),

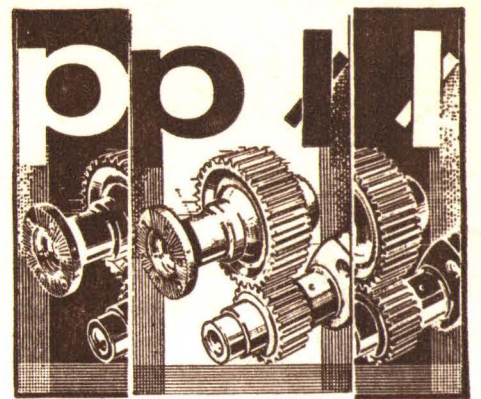
1986 Dr Andrzej Ciechanowiecki (Dyrektor Heim Gallery w Londynie).

PODR.

SYGN

378.6
44

EXLIBRIS

politechnika łódzka • łódź • biblioteka